

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3093/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VI.30.039/2024/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Kúria 9/2023. JEH számú jogegységi határozata alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Szepesházi Péter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VI.30.039/2024/7. számú ítélete, valamint az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a Kúria 9/2023. JEH számú jogegységi határozata (a továbbiakban: jogegységi határozat), alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és a panasz az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó (az alapügy felperese) 2008. május 22-én közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződést és jelzálogot alapító szerződést kötött egy pénzintézettel (a továbbiakban: alperes). A kölcsönszerződés szerint az alperes 111 311 svájci frank összegű kölcsönt bocsátott az indítványozó rendelkezésére egy ingatlan megvásárlásához. A közjegyzői okiratban az indítványozó egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett.
- [4] A kölcsönszerződésben foglalt tartozás biztosítására a felek ugyancsak közjegyzői okiratba foglalt jelzálogszerződést kötöttek. Ennek értelmében az alperes javára az indítványozó kizárólagos tulajdonában lévő ingatlanra 115 311 svájci frank tőkeösszegre és járulékaira jelzálogjogot, továbbá a jelzálogjog biztosítására

elidegenítési és terhelési tilalmat alapítottak, amely 2008. május 26-án bejegyzésre került az ingatlan-nyilvántartásba.

- [5] Az alperes az indítványozó késedelmes teljesítése miatt a kölcsönszerződést 2014. február 24-én azonnali hatállyal felmondta, majd 2019. november 11-ig írásban több alkalommal felhívta a tartozásának rendezésére. Az alperes kérelmére 2021. szeptember 9-én közjegyzői tanúsítvány került kiállításra a magánokiratba foglalt felmondásról, majd a közjegyzői okirat záradékoltatásával az alperes 2022. január 28-án végrehajtást kezdeményezett az indítványozóval szemben.
- [6] Az indítványozó a Fővárosi Törvényszékhez 2021. március 15-én benyújtott keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a javára bejegyzett jelzálogjog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom ingatlan-nyilvántartásból való törlésének tűrésére, valamint a perköltség megfizetésére. A bíróság 22.P.23.007/2021/8. számú ítéletével a kereseti kérelemnek helyt adott. Megállapította, hogy a felmondásban megjelölt teljesítési határidő leteltét követő naptól – azaz 2014. március 6. napjától – számított öt éven belül az alperes nem kezdeményezett végrehajtást az indítványozóval szemben. Az írásbeli felszólítások nem szakították meg az elévülést, ezért az alperes követelése 2019. március 6-án elévült, s ennek következtében zálogjoga is megszűnt. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a közjegyzői okiratba foglalt szerződés és kötelezettségvállaló nyilatkozat alapján az alperes közvetlenül végrehajtható követelése az okiratban meghatározott határidő elteltével végrehajthatóvá vált. Ezt követően – mivel az alperesnek módja és lehetősége volt végrehajtási kényszer alkalmazására – a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 327. § (3) bekezdése alapján kizárólag a végrehajtási cselekmény szakítja meg az elévülést. Az elsőfokú döntés szerint ezt nem befolyásolta, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 23/C. § (2) bekezdése értelmében a végrehajtási záradék kibocsátásának előfeltétele a felmondás közokirati tanúsítása.
- [7] Az alperes fellebbezése nyomán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.427/2022/6. számú ítéletével az elsőfokú döntést megváltoztatta, az indítványozó keresetét elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság megállapításával egyezően rögzítette, hogy a végrehajtható követelést tartalmazó záradékolt közjegyzői okirat a Ptk. 327. § (3) bekezdése alkalmazása szempontjából a végrehajtható határozattal esik egy tekintet alá. Az elévülés megszakadása tekintetében azonban a Ptk. 327. § (3) bekezdése csak akkor alkalmazható, ha a követelés végrehajtási úton való érvényesítésének valamennyi, a Vht. 23/C. §-ában foglalt feltétele bekövetkezett. A perbeli esetben a közjegyzői okiratba foglalt szerződés és kötelezettségvállalás kizárólag a Vht. 23/C. § (1) bekezdésében előírtakat tartalmazza, az okirat ezért nem a felmondással, hanem azáltal vált végrehajthatóvá, hogy az alperes a követelés esedékessé válását 2021. szeptember 9. napján közokirattal is tanúsította. A másodfokú bíróság megítélése

szerint a felmondás közjegyzői tanúsításának kiállításával való késlekedés az elévülés szempontjából nem volt az alperes terhére értékelhető. Az elévülés megszakadásának értékelése során nem a közvetlen végrehajtás Ptk. 327. § (3) bekezdése, hanem az (1) bekezdése az irányadó, amelyre figyelemmel az alperes írásbeli felszólításai a követelés elévülését megszakították.

- [8] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Felülvizsgálati kérelmét 2023. október 3-án kelt beadványában kiegészítette. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Gfv.VI.30.039/2024/7. számú ítéletével a jogerős döntést – részben eltérő jogi indokolással – hatályában fenntartotta. A Kúria a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 413. § (1) bekezdése alapján – utalva az 1/2017. számú jogegységi határozatra és az 1/2016. (II. 15.) PK véleményre – rögzítette, hogy kizárólag azokat a megjelölt, tartalmában is kifejtett anyagi és eljárásjogi jogszabálysértéseket vizsgálhatja, amelyeket az indítványozó a felülvizsgálat előterjesztésére nyitva álló 45 napos határidőben terjesztett elő, ezért az indítványozó felülvizsgálati kérelme kiegészítéseként, határidőn túl előterjesztett jogi érvelését nem vette figyelembe.
- [9] A Kúria szerint a másodfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a közjegyzői okiratba foglalt szerződés és kötelezettségvállalás kizárólag a Vht. 23/C. § (1) bekezdésében előírtakat tartalmazza. A közvetlen végrehajthatóság azonban – a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott állásponttal ellentétben – nem kizárólag ezeken a feltételeken alapul. A szerződés a magánokiratban történt felmondásakor a követelés esedékessé vált, azonban végrehajtási záradék kibocsátására csak akkor kerülhetett sor, ha a Vht. 23/C. § (2) bekezdésében foglalt követelmények is teljesültek, azaz a követelés esedékessé válását közokirattal is tanúsította az alperes. Rámutatott, hogy a Ptk. 327. § (3) bekezdésének helyes értelmezése kérdésében a másodfokú határozat meghozatalát követően a bíróságokra – ekképp a Kúriára is – kötelező jogegységi határozat került közzétételre. Ennek nyomán a Kúria nem értett egyet a jogerős döntés azon megállapításával, amely szerint a végrehajtható követelést tartalmazó záradékolt közjegyzői okirat a Ptk. 327. § (3) bekezdése alkalmazása szempontjából a végrehajtható határozattal egy tekintet alá esik. E rendelkezés ugyanis kizárólag az elévülési időt megszakító, az eljárás során hozott végrehajtható határozatok esetére vonatkozik, s nem alkalmazható kiterjesztően a közjegyzői okiratok záradékolására. A jogegységi határozat rendelkező részében írtakkal összhangban a döntés rögzítette, hogy a Ptk. 327. § (1) bekezdésében felsorolt cselekmények akkor is megszakítják a követelés elévülését, ha a közjegyzői okiratba foglalt követelés végrehajtási záradékkal történő ellátásának a Vht. 23/C. § (1) és (2) bekezdése szerinti feltételei fennállnak. A Kúria megállapította, hogy a felszólítások elévülést megszakító jogkövetkezményét – ugyan más dogmatikai alapon, ám – a jogvita érdemét érintően helyesen állapította meg a másodfokú

bíróság. A döntés kitért arra is, hogy a másodfokú bíróság az indokolásra vonatkozó törvényi követelményeknek eleget tett, részletes indokát adta annak, hogy miért tért el az álláspontja az elsőfokú bíróságétól, s az indítványozó által felhívott kúriai határozattól való eltérést is megindokolta.

- [10] 2.2. Az indítványozó hiánypótlást követően egységes szerkezetbe foglalt, az Abtv. 27. § (1) bekezdésére alapított panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog, a XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jog, valamint a B) cikk (1) bekezdése, a C) cikk (1) bekezdése és a Q) cikk (1)–(2) bekezdése sérelmére hivatkozással kérte a kúriai döntés megsemmisítését.
- [11] Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét elsősorban abban látja, hogy a másodfokú bíróság és a Kúria az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabály megsértésével állapította meg a Ptk. 327. § (3) bekezdésének tartalmát, figyelmen kívül hagyta a törvényi rendelkezéshez fűzött miniszteri indokolást és az elévülés jogpolitikai indokát. A Ptk. 327. § (3) bekezdése nem szűkíthető az elévülési időt megszakító eljárás során hozott végrehajtható határozatokra.
- [12] A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme körében az indítványozó kifogásolta, hogy a Kúria mellőzte a 2023. október 3. napján előterjesztett beadványában foglaltakat vizsgálatát. Álláspontja szerint a felülvizsgálati eljárás szabályai kizárólag új jogszabálysértés és új jogszabályi rendelkezés 45 napon túli megjelölését tilalmazzák, s nem tartalmazzák tiltó rendelkezéseket a már befogadott felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértéseket igazoló további érvek előterjesztésére. Érvelése szerint ez az értelmezés teljesen kiüresítené és formálissá tenné a felülvizsgálati eljárás során tartott tárgyalást, hiszen a Kúria eljáró tanácsának a jogi képviselő 45 napon túl előadott érveit ebben az esetben is figyelmen kívül kellene hagynia.
- [13] Az indítványozó érvelése szerint a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét okozza az is, hogy a Kúria 2023. október 16. napján kelt, Gfv.VI.30.511/2022/5. számú végzésével – a Pp. szabályait megsértve – felfüggesztette a felülvizsgálati eljárást a Jogegységi Panasz Tanácsa előtt Jpe.IV.60.038/2023. számon folyamatban lévő jogegységi eljárás befejezéséig.
- [14] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonság elvének sérelmére vezet, hogy a Kúria a rá nézve hátrányos jogegységi határozatot visszaható hatállyal alkalmazta. Az Alaptörvény Q) cikk (1)–(2) bekezdése sérelmét pedig az okozza, hogy a Kúria döntése nincs összhangban a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 44/2001/EK tanácsi rendelettel és a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel. Értelmezésében a Ptk. 327. § (3) bekezdésben említett „végrehajtható határozaton”, a jogosult által a kölcsönszerződés megkötésekor megkövetelt tartozáselismerést, illetve a

kötelezettségvállalást tartalmazó közokiratot is érteni kell. Érvelése alátámasztása érdekében felhívta Magyarország Európai Unió Bírósága előtt C–392/15. számon folyamatban volt ügyben tett nyilatkozatát, amely szerint: „a 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet [...] és a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló, 2004. április 21-i 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet a bírósági ítéletekkel megegyező végrehajthatóságot kapcsol a közokiratokban foglalt kötelezettségvállalásokhoz.”

- [15] Az indítvány az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jog és a C) cikk (1) bekezdésében deklarált hatalommegosztás elvének sérelmét illetően indokolást nem tartalmaz.
- [16] 2.3. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, a 28. cikke, a XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jog sérelmére, illetve a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásához jog sérelmére hivatkozással – részben a 27. § (1) bekezdése szerinti panaszában előadottakkal azonos érvek alapján – kérte a jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint a jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének indoka teljes egészében megegyezik a 2/2016. (II. 8.) AB határozathoz fűzött egyes különvéleményekben megjelenő állásponttal. A jogegységi határozat meghozatalakor a Kúria túllépte a jogegység biztosítására vonatkozó alaptörvényi felhatalmazás kereteit és az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésében foglalt hatalommegosztás elvébe ütközően elvonta a törvényhozói hatalmi ág jogkörét, azáltal, hogy a jogszabályi rendelkezésnek a jogalkotói akarattal ellentétes utólagos értelmezést adott. Érvelése szerint „az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében a bíróságok jogértelmezési hatáskörükön túlterjeszkedve normatív tartalmú döntést hoztak, s ezzel quasi jogalkotó szervként jártak el.” Mindez nem csupán az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság elvének sérelmére vezet, hanem a C) cikk (1) bekezdése szerinti hatalommegosztás elvével is ellentétes, mert a bíróságok jogalkalmazó, s nem jogalkotó szervek.
- [17] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvének sérelmét az indítványozó a jogegységi határozat visszaható hatály tilalmába ütközése miatt is állítja. Nézete szerint: „A 2023. december 27.-én közzétett Jogegységi határozat kifejezetten azért született, hogy a megszületése előtti jogviszonyok esetén alkalmazandó – és egyébként addig egységes – jogértelmezést szabályozza, megváltoztassa.” A jogegységi határozat lehetővé teszi, hogy azok a jogosultak, akik korábban végrehajtási eljárást nem indítottak a „már elévült követelésüket végrehajtás útján, újra követelhessek, immár akár végtelen ideig.”
- [18] Az indítványozó a tisztességes eljárásához való jog sérelmét az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének és a C) cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben állítja. Az elévülés szabályozásának terjedelmes történeti áttekintését követően kifejti, hogy: „A

jogtörténelem során [...] a polgári jogban soha nem volt olyan jogalkotói akarat az elévülés kapcsán, amely a végrehajtási joggal rendelkező jogosult vonatkozásában a bíróság[i] út kikényszerítésére nyitva álló öt éves időtartamot, – az elévülés egyoldalú nyilatkozattal történő megszakítása útján – gyakorlatban a végtelenségig meghosszabbítani kívánta, ezzel gyakorlatilag éppen az elévülés jogintézményét üresítve ki.” Az indítványozó érvelése szerint a jogegységi határozat támogatja, sőt ösztönzi a „függő jogi helyzet” fennállását. Értelmezésében ugyanis semmi nem indokolja, hogy egy közvetlen végrehajtást biztosító közokirattal rendelkező fél végrehajtási eljárás megindításával kapcsolatos öt éven túli késlekedését, illetve mulasztását a bíróságok ne a mulasztó terhére és a kötelezett javára értékeljék.

- [19] Az indítványozó álláspontja szerint a jogegységi határozat az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jog – és részjogosítványaként értelmezett rendelkezés szabadságának – aránytalan sérelmét azzal okozza, hogy az ötéves elévülési idő helyett a szükségesnél tovább engedi korlátozni a tulajdonos rendelkezési jogát.
- [20] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdése alapján megvizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [21] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó jogi képviselője a Kúria felülvizsgálati ítéletét 2024. június 24. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2024. augusztus 21. napján, határidőben terjesztette elő.
- [22] A Kúria ítélete olyan, az ügy érdemében hozott döntés, amellyel szemben helye lehet alkotmányjogi panasz benyújtásának. Az indítványozó jogosult és érintett is, mert a bírósági eljárásban félként vett részt, saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó a rendes jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [23] 3.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése, valamint a 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén nyújtható be.
- [24] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény Q) cikke az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, így arra alkotmányjogi panasz nem alapítható {3105/2023. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [21]}. Hasonlóan nem tartalmaz az indítványozó számára Alaptörvényben biztosít jogot, ezért nem lehet alkotmányjogi panasz alapja sem a hatalommegosztás elvét deklaráló Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése {3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [89]; 3149/2019. (VI. 26.) AB határozat, Indokolás [23]} és az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, bíróságoknak szóló segédszabály, amely a

jogértelmezésre nézve ad iránymutatást {3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]; 3159/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [17]}. Ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásban ezért érdemi vizsgálatnak nincs helye.

- [25] Az Alkotmánybíróságnak gyakorlata töretlen azzal kapcsolatban is, hogy „a jogbiztonság önmagában nem Alaptörvényben biztosított jog, így a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén [...] – lehet alapítani” {3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [14]; továbbá pl.: 3206/2020. (VI. 11.) AB végzés, Indokolás [19]}. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti és a 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszában a jogállamiság sérelmét általánosságban, valamint a visszaható hatályú jogalkotással és jogalkalmazással összefüggésben is állítja. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy azon indítványi elemek, amelyek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét illetően a visszaható hatály tilalmával kapcsolatosak, az alkotmányjogi panaszokkal szemben támasztott további alaptörvényi, illetőleg törvényi feltételek teljesülése esetén, érdemi elbírálásra alkalmasak. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését általánosságban állító indítványi elemek esetében azonban érdemi vizsgálatnak nincs helye.
- [26] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) bekezdése az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának minősülő tartalmat hordoznak, így azokra alkotmányjogi panasz alapítható {3496/2023. (XII. 1.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [27] 3.3. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban foglalt kritériumoknak. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozói jogosultságot megalapozza; megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogegységi határozatot és bírói döntést; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, kifejezetten kéri a támadott jogegységi határozat és bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [28] 3.3.1. Az Abtv. 27. §-ára alapított panasz tekintetében az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jog sérelmét állítja, de nem tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pont], illetve nem ad elő alkotmányjogi érveléssel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pont].

- [29] A kifejtettek alapján az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti visszaható hatály tilalma és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való állított sérelmével összefüggésben tesz eleget a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt feltételnek.
- [30] 3.3.2. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti feltétel vizsgálata kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszelem tekintetében nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését illetően. Az indítványozó részletesen elemzi az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárást, értelmezi a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket és az elévülés szabályainak terjedelmes történeti áttekintését adja, azonban a megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezések kapcsán a sérelem mibenlétének alkotmányjogi szempontú, az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti panaszában előadott érveken túlmutató kifejtésével adós maradt.
- [31] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy a mégoly terjedelmes, szerteágazó területekről összeválogatott szakmai anyagokat vegyítő beadvány sem helyettesítheti a releváns, konkrét (az Alkotmánybíróság által vizsgálható) alkotmányjogi indokolást tartalmazó, és a határozott kérelem Abtv.-ben rögzített kritériumainak megfelelő indítványt {lásd hasonlóan: 3550/2023. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [45]; 3164/2024. (V. 10.) AB végzés, Indokolás [26]}.
- [32] Az előzőekben írtak alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított panasz az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító részében nem felel meg a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek, ezért e tekintetben érdemi vizsgálatra nem alkalmas. Ugyanakkor megállapította az Alkotmánybíróság, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető visszaható hatályú jogalkotás tilalmának sérelmével összefüggésben az alkotmányjogi panasz eleget tesz a határozottság követelményének.
- [33] 4. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {pl. 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]; 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [34] 4.1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonság elvének sérelmét abban látja, hogy a végrehajtási záradékkal ellátható közjegyzői

okiratba foglalt követelés elévülésének kérdéséről szóló jogegységi határozat a korábbi jogértelmezést – visszaható hatállyal – megváltoztatta.

- [35] Az Alkotmánybíróság korábban már rámutatott, hogy: „a jogegységi határozat, mint alkotmányos intézmény mindig múltbéli történeti tényállások alapján kerül meghozatalra, ez azonban önmagában visszaható hatályt nem eredményez {2/2016. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [48]}. A jogalkalmazó és a jogalkotó a jogegységet szolgáló értelmező tevékenysége a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával közvetlen összefüggésben nincs {7/2015. (III. 19.) AB határozat, Indokolás [43]}.” {3361/2022. (VII. 25.) AB végzés, Indokolás [14]} A jogértelmezés a jogszabály eleve adott tartalmát tárja fel, így ezzel kapcsolatban a visszaható hatály nem is értelmezhető {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [96]}.
- [36] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalma, valamint a jogegység kialakítását szolgáló kúriai jogértelmezés (a jogegységi határozat) között az indítványozó által előadott érvelés mentén alkotmányjogilag értékelhető összefüggés nem állapítható meg.
- [37] 4.2. A továbbiakban az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-ában rögzített befogadási feltételek meglétét az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz vonatkozásában vizsgálta.
- [38] 4.2.1. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság sérelmét azért állítja, mert értelmezésében a Kúria a rá nézve hátrányos jogegységi határozatot visszaható hatállyal alkalmazta.
- [39] Az Alkotmánybíróság a jogegységi határozatokkal kapcsolatban korábbiakban már több alkalommal vizsgálta a visszaható hatályú jogalkalmazás kérdését. A 3493/2022. (XII. 20.) AB végzésben (a továbbiakban: Abv1.) rámutatott, hogy a jogegységi határozat alkalmazása, annak alkotmányos funkciójára figyelemmel nem vezethet a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmának sérelmére. Az Alkotmánybíróság e döntésében megállapította, hogy a jogegységi határozat „nem sérti – és nem is sértheti – a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmát, mivel egyfelől éppen a hasonló ügyekben történő egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében született, másfelől – éppen a joggyakorlat egysége érdekében – a folyamatban lévő ügyekben, így a felülvizsgálati eljárás során is alkalmazandó” (Abv1., Indokolás [23]).
- [40] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és a támadott bírói döntések között – az indítványozó által előadott érvelés mentén – alkotmányjogilag értékelhető összefüggés nem áll fenn {lásd hasonlóan: 3004/2021. (I. 14.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [41] 4.2.2. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét elsősorban abban látja, hogy az ügyben eljáró bíróságok a Ptk. 327. § (3) bekezdésének tartalmát tévesen, az elévülés

jogpolitikai indokait és a törvényi rendelkezéshez fűzött indokolást figyelmen kívül hagyva értelmezték.

- [42] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is irányadónak tekinti a bíróságok jogértelmezésére, annak felülbírálatára vonatkozó korábbi, elvi éllel kimondott megállapításait. Ezek szerint az Alkotmánybíróság jogköre „nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés (a továbbiakban: Abv2.), Indokolás [14]–[15]; lásd hasonlóan: 3505/2021. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [17]} Az Alkotmánybíróság a fentiekből következően „nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a perorvoslati bíróság jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}” {3386/2019. (XII. 19.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [43] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a sérelmesnek tartott bírói döntés alaptörvény-ellenességének okát végső soron abban látja, hogy a jogegységi határozatban foglalt és a bíróságokra nézve kötelező jogértelmezés nem esik egybe az általa képviselt és számára kedvező jogi meggyőződéssel. E tekintetben az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozott következetes gyakorlata szerint a jogszabályok önálló, a konkrét tényállásra vonatkoztatott értelmezése a rendes bíróságok feladata {3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]}. A hatalommegosztás rendszerében ezért a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését – különösen, ha az értelmezés a Kúria határozatában jelenik meg – el kell ismernie {Abv2., Indokolás [14]; 3082/2024. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [18]}.
- [44] A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme körében az indítványozó kifogásolta azt is, hogy a Kúria figyelem kívül hagyta a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére nyitva álló határidő elteltét követően előterjesztett beadványát, valamint hogy a felülvizsgálati eljárás felfüggesztésére a Pp. szabályainak megsértésével került sor.
- [45] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által a felülvizsgálati kérelem kiegészítése érdekében, 2023. október 3. napján előterjesztett beadvány érdemi elbírálhatósága a Pp. 413. § (1) bekezdése és a 423. § (1) bekezdése értelmezésével kapcsolatos – a rendesbíróságok és nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó – szakjogi, törvényességi kérdés, amelyben az

Alkotmánybíróság a rendesbíróságok döntését nem vizsgálhatja felül. Ehelyütt utal az Alkotmánybíróság arra is, hogy a Kúria a döntésének indokairól számot adott, a vonatkozó jogszabályi rendelkezésre [Pp. 413. § (1) bekezdés] és a kialakult bírói gyakorlatra is utalva részletes indokát adta annak, hogy az indítványozó felülvizsgálati kérelmét kiegészítő beadványában megfogalmazott érveinek vizsgálatát miért mellőzte.

- [46] Az Alkotmánybíróság az indítványozó azon érve tekintetében, amely szerint a felülvizsgálati eljárás felfüggesztésére a Pp. szabályainak megsértésével került sor, jelen ügyben is rögzíti, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazza, nem bocsátkozhat szakjogi kérdések felülbírálatába {3018/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [20]}.
- [47] Az előzőekben írtak alapján megállapítható, hogy az indítványozó panaszában a támadott határozatok kapcsán az alapügyben eljáró bíróságok jogértelmezésének és jogalkalmazásának kritikáját fogalmazza meg, tévesnek tartja az ügyében hozott határozatokat, és valójában egy számára kedvező tartalmú új döntés meghozatalát kívánja elérni. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [48] 5. A kifejtettek alapján az indítvány nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdésében, és a 27. § (1) bekezdésében, valamint a 29. §-ban meghatározott befogadhatósági feltételeknek, ezért az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2025. április 29.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

